

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **РОЛЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У
ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ**

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи бзУА
спеціальності 281 «Публічне управління та
адміністрування»
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»

Ланчук Н.В.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Ковальська Н.М.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Освітньо-професійна програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри,

д. держ. упр., професор

_____ **Вікторія ФІЛІПОВА**

« _____ » _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Ланчук Наталії Василівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Роль соціально-економічних процесів у публічному управлінні розвитком території

керівник роботи Ковальська Наталя Михайлівна, к. пед. н., доцент.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 16.09.2025 р. № 435-с

2. Строк подання студентом роботи грудень 2025 року

3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні документи, підручники, посібники, наукові статті, монографії, мережа Інтернет

4. Зміст кваліфікаційної роботи магістра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні основи соціально-економічного розвитку міських територіальних громад. Порівняльний аналіз соціально-економічного розвитку районів Херсонської міської громади. Перспективи соціально-економічного розвитку Дніпровського району Херсонської міської громади.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 9 таблиць.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Наталія КОВАЛЬСЬКА, доцент</i>	<i>16.09.2025 р</i>	
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Наталія КРЕТОВА, провідний фахівець</i>		

7. Дата видачі завдання *16.09.2025 р*

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	<i>16.09.2025-19.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
2.	Складання і затвердження плану роботи	<i>20.09.2025-24.09.2025</i>	<i>Виконано</i>
3.	Написання I розділу	<i>25.09.2025-14.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
4.	Написання II розділу	<i>15.10.2025-28.10.2025</i>	<i>Виконано</i>
5.	Написання III розділу	<i>29.10.2025-16.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	<i>17.11.2025-23.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
7.	Оформлення роботи	<i>24.11.2025-26.11.2025</i>	<i>Виконано</i>
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	<i>27.11.2025-07.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	<i>08.12.2025</i>	<i>Виконано</i>
10.	Захист роботи в ЕК		

Здобувач _____ *Ірина ПРИХОДЬКО*
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ *Наталія КОВАЛЬСЬКА*
(підпис) (ім'я та прізвище)

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення	Розшифрування
АМУ	Асоціація міст України
ВПО	Внутрішньо переміщені особи
ДРРР	Державна регіональна розвиткова політика
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄС	Європейський Союз
ЄІБ	Європейський інвестиційний банк
ЄМІС	Єдина муніципальна інформаційна система
EU4Energy	Програма ЄС з підтримки енергетичної безпеки та енергоефективності
EU4Ukraine	Програма ЄС з підтримки відбудови та розвитку громад
ІОМ	Міжнародна організація з міграції
FAO	Продовольча та сільськогосподарська організація ООН
GIZ	Німецьке товариство міжнародного співробітництва
ОМС	Органи місцевого самоврядування
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПРООН / UNDP	Програма розвитку ООН
USAID	Агентство США з міжнародного розвитку
ЦНАП	Центр надання адміністративних послуг
ЖКГ	Житлово-комунальне господарство
U-LEAD	Програма «U-LEAD з Європою» з підтримки розвитку місцевого самоврядування
UNFPA	Фонд ООН у галузі народонаселення
UNICEF	Дитячий фонд ООН

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	11
1.1. Поняття та сутність соціально-економічного розвитку міських громад	11
1.2. Інструменти та індикатори оцінки соціально-економічного розвитку міських територій	18
1.3. Роль публічного управління у забезпеченні сталого розвитку міських громад.....	24
Висновки до розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РАЙОНІВ ХЕРСОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ.....	30
2.1. Особливості публічного управління економічним розвитком районів громади в умовах воєнного стану	30
2.2. Взаємодія органів місцевого самоврядування та державної влади у підтримці економічної стабільності районів	33
2.3. Порівняльний аналіз розвитку соціальної інфраструктури районів Херсонської міської громади в умовах воєнного стану.....	38
Висновки до розділу 2.....	43
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДНІПРОВСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ГРОМАДИ.....	44
3.1. Ключові проблеми та можливості для соціально-економічного зростання району	44
3.2. Потенційні сценарії розвитку Дніпровського району після завершення воєнного стану	51
3.3. Шляхи підвищення ефективності розвитку Дніпровського	

району.....	61
Висновки до розділу 3.....	68
ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74

ВСТУП

Актуальність дослідження зумовлена поглибленням впливу соціально-економічних процесів на ефективність функціонування міських територіальних громад в умовах воєнних та поствоєнних трансформацій. Необхідність вивчення резильєнтності (стійкості) громад до кризових явищ та пошук шляхів відновлення є предметом наукового інтересу таких дослідників, як Возняк Г. В., Гейць В. та Солдак М. [5, 7, 51].

Сучасний етап розвитку Дніпровського району Херсонської міської громади характеризується суттєвими структурними змінами, спричиненими руйнуванням інфраструктури, міграцією населення, порушенням логістичних ланцюгів і трансформацією ринку праці. Це, у свою чергу, актуалізує потребу у формуванні нових підходів до публічного управління, здатних забезпечити резильєнтність, адаптивність і економічну стійкість території.

В умовах зростання ролі місцевого самоврядування у післявоєнному відновленні особливо важливим є науково обґрунтований аналіз соціально-економічних процесів, що визначають можливості розвитку громади, її інвестиційну спроможність та якість життя населення. Питаннями управління територіальними громадами та регіонального розвитку активно займаються такі науковці, як Борщевський В. В., Гончаренко І. В., Шевченко Л. С. [2, 9, 56]. Додаткової вагомості дослідженню надає необхідність інтеграції громад у національні та міжнародні програми підтримки («Відновлення», «Оселя», «Робота», UNDP, USAID, GIZ, ЄБРР, Світовий банк тощо), ефективність використання яких напряму залежить від рівня стратегічного планування (Коломієць Т. А., Кузьменко О. В. [20, 21]) та інституційної спроможності місцевої влади.

Усе це свідчить про те, що вивчення ролі соціально-економічних процесів у публічному управлінні розвитком територій є не лише науково значущим, а й практично необхідним для розроблення механізмів

відновлення, модернізації та сталого розвитку Дніпровського району в посткризовий період.

Обґрунтування вибору теми зумовлене різким посиленням впливу соціально-економічних процесів на функціонування територіальних громад України в умовах воєнної агресії та постійних безпекових загроз. Дослідження методичних підходів до оцінювання рівня соціально-економічного розвитку територіальних громад (Біла С. О., Фесенко Г. В. [1, 55]) набуває особливої актуальності для прифронтових зон.

Херсонська міська громада, яка тривалий час перебуває під артилерійським впливом та зазнала масштабних руйнувань, стала прикладом території, де соціально-економічна стабільність на пряму залежить від ефективності публічного управління. Саме тому дослідження ролі соціально-економічних процесів у розвитку територій є критично важливим для наукового розуміння механізмів життєздатності громади та формування практичних моделей відновлення (Сахно Т. А., Плахотнюк В. [50, 30]). Актуальність теми посилюється потребою розроблення науково обґрунтованих підходів до післявоєнного відновлення Дніпровського району як складової Херсонської міської громади, що виступає стратегічним осередком соціально-економічної активності міста. Тому темою нашого дослідження було вибрано «Роль соціально-економічних процесів у публічному управлінні розвитком територій».

Мета дослідження полягає в теоретико-прикладному аналізі ролі соціально-економічних процесів у публічному управлінні розвитком територій, зокрема Дніпровського району Херсонської міської громади, визначенні сучасного стану та перспектив розвитку, а також розробці рекомендацій щодо підвищення ефективності управління розвитком на місцевому рівні.

Поставлена мета вимагає розв'язання таких завдань:

- розкрити поняття, сутність та основні характеристики соціально-економічного розвитку міських територіальних громад;

- визначити та систематизувати інструменти й індикатори оцінки соціально-економічного розвитку міських громад;
- дослідити роль та особливості публічного управління у забезпеченні сталого розвитку міських громад;
- здійснити порівняльний аналіз соціально-економічного розвитку районів Херсонської міської громади в умовах воєнного стану;
- виявити ключові проблеми, можливості та перспективні сценарії розвитку Дніпровського району Херсонської міської громади, а також розробити рекомендації для органів місцевого самоврядування щодо підвищення ефективності соціально-економічного розвитку району.

Об'єкт дослідження – соціально-економічний розвиток Херсонської міської територіальної громади.

Предмет дослідження – особливості, тенденції, проблеми та перспективи соціально-економічного розвитку Дніпровського району Херсонської міської територіальної громади.

Методи дослідження. У дослідженні використано сукупність філософських, загальнонаукових і спеціальних методів, що забезпечили комплексний аналіз соціально-економічного розвитку Дніпровського району. До філософських методів належить діалектичний підхід, який дав змогу розглядати розвиток громади у взаємозв'язку змін і зовнішніх викликів. Серед загальнонаукових методів застосовано аналіз і синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення та системний підхід — для визначення сутності соціально-економічних процесів і структурування ключових тенденцій. До спеціальних методів віднесено соціально-економічний аналіз, SWOT-аналіз, метод сценарного моделювання, метод експертних оцінок, а також порівняльний аналіз територій. Їх використання дало змогу оцінити стан інфраструктури, ризики та можливості розвитку району, а також сформулювати три прогностичні сценарії післявоєнного відновлення. Застосування комплексу методів забезпечило об'єктивність результатів і дозволило обґрунтувати

практичні рекомендації щодо відновлення та подальшого розвитку Дніпровського району.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання сформованих аналітичних висновків і рекомендацій органами місцевого самоврядування Херсонської міської громади для підвищення ефективності управління соціально-економічним розвитком територій. Розроблені підходи до оцінювання стану соціальної інфраструктури, механізми міжвідомчої взаємодії та сценарії розвитку Дніпровського району можуть бути використані при підготовці стратегічних і програмних документів громади, планів відновлення, бюджетних рішень, а також під час залучення міжнародної технічної допомоги (UNDP, USAID, ЄБРР, GIZ та ін.). Окремі результати дослідження можуть бути впроваджені у діяльність районних адміністративних структур, гуманітарних штабів, відділів освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, а також у роботу консультативних органів та робочих груп з планування відновлення територій.

Структура та обсяг дослідження зумовлені метою, завданнями, предметом та об'єктом дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи 82 сторіноки, з яких 70 сторінок основного тексту. Список використаних джерел містить 60 найменувань.